

KOMISIJOS ATSAKYMAI Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

„MIGRANTŲ PRIEGLOBSTIS, PERKĖLIMAS IR GRAŽINIMAS. LAIKAS IMTIS AKTYVESNIŲ VEIKSMŲ, SIEKiant MAŽINTI TIKSLŲ IR REZULTATŲ SKIRTUMUS“ PASTABAS

SANTRAUKA

I. Komisija norėtų patikslinti, kad migracijos krizės aukščiausias lygis buvo pasiektas 2015–2016 m. ir kad jis buvo susijęs tik su rytinės ir centrinės Viduržemio jūros regiono dalių maršrutais. 2016 m. kovo mėn. įsigaliojus ES ir Turkijos pareiškimui ir nuo 2017 m. liepos mėn. gerokai sumažėjus į Italiją atvykstančių asmenų skaičiui, dabar migrantų skaičius iš tikrųjų vėl toks pat, koks buvo prieš krizę.

III. Bendras Komisijos atsakymas į III, V, VI, VII ir VIII dalių pastabas.

Svarbu pabrėžti, kad didelė ES finansinė parama ir parama veiklai, kurią teikia Komisija ir atitinkamos ES agentūros, padeda iš esmės gerinti padėtį. Be šios paramos padėtis pirmosiose su migrantų antplūdžiu susiduriančiose šalyse, ypač Italijoje ir Graikijoje, iš esmės būtų buvusi dar sudėtingesnė. Vertinant šią ES paramą taip pat reikėtų nepamiršti, kad galutinę teisinę ir politinę atsakomybę už migracijos srautų valdymą savo teritorijoje prisiėmė tik Italijos ir Graikijos valdžios institucijos. Nei Komisija, nei ES agentūros valstybėse narėse neturi įstatymų vykdomosios valdžios ir negalėjo pakeisti Graikijos arba Italijos valdžios institucijų, šioms vykdant savo pareigas ir šalinant nacionalinių prieglobsčio ar grąžinimo procedūrų trūkumus. Nors tai nepatenka į ES paramos priemonių audito apimtį, atlikus tam tikrus Graikijos ir Italijos valdžios institucijų veiklos veiksmingumo, ypač paramos gavimo ir panaudojimo būdų, vertinimus, būtų galima susidaryti išsamesnį vaizdą.

IV. Dėl 2017 m. specialiojoje ataskaitoje pateiktų rekomendacijų Komisija pakartoja, kad rekomendaciją, kuri, Audito Rūmų nuomone, neįgyvendinta, turi įgyvendinti valstybės narės. Komisija Italijai ir Graikijai ir toliau teiks finansinę paramą ir paramą veiklai, tačiau ji negali pakeisti nacionalinių valdžios institucijų. Dėl skubaus perkėlimo mechanizmų Komisija norėtų pabrėžti, kad jie taikomi labai sėkmingai, nes, kaip išsamiau paaiškinta jos atsakymuose į 35–53 dalių pastabas, 96 proc. atvejų, kai priimančiosioms valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims pagal laikinus skubaus perkėlimo mechanizmus buvo pateikti prašymai dėl perkėlimo, atitinkami asmenys buvo veiksmingai perkelti.

V. Komisija teikė paramą valstybėms narėms, visų pirma didindama pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju, kuria papildoma daugiamečių nacionalinė programa. Vis dėlto pagalba ekstremaliosios situacijos atveju nebuvo įtraukta į bendrąją veiksmingumo valdymo sistemą. Šis aspektas bus patobulintas įgyvendinant kitą daugiamečių finansinę programą (DFP).

IX. Komisija pritaria visoms jai skirtoms rekomendacijoms. Žr. šios ataskaitos pabaigoje pateikiamus Komisijos atsakymus.

IVADAS

01. Žr. Komisijos atsakymą į I dalies pastabas.

02. Komisija mano, kad kitoms valstybėms narėms, kurios pirmosios nesusiduria su migrantų antplūdžiu, pavyzdžiui, Vokietijai, Švedijai ar Nyderlandams, taip pat tenka didelė našta, nes jos dažnai buvo per Italiją ar Graikiją į ES atvykstančių migrantų kelionės galutinis tikslas.

05. Italijoje ir Graikijoje vadovujamasi tokia pat migrantų antplūdžio valdymo centrų koncepcija; ją sudaro šie etapai: tapatybės nustatymas, pirštų atspaudų ėmimas, apklausa ir asmens nukreipimas į atitinkamą procedūrą (prieglobsčio arba gražinimo procedūrą). Skiriasi tolesnės procedūros (prieglobsčio ir (arba) gražinimo procedūros) – Graikijoje jos atliekamos salose, nes Graikija taiko geografinius apribojimus, kurie yra vienas iš pagrindinių aspektų įgyvendinant ES ir Turkijos pareiškimą.

08. Iš ES fondų, pvz., ERPF ir ESF, migracijos sričiai taip pat teikiamas nemažas finansavimas, itin daug dėmesio skiriant integracijos priemonėms (tačiau ne tik joms). Be to, VSF (Sienų ir vizų priemonė) taip pat padeda spręsti su migracija susijusius klausimus, nors daugeliu atveju ir netiesiogiai.

11. Komisija atkreipia dėmesį į svarbų vaidmenį, kurį EASO taip pat atlieka perkėlimo srityje (informacijos teikimas, registracija, pokalbiai, vaiko interesų vertinimas, perkėlimo bylos rengimas ir parama Dublino padaliniai).

15. Žr. Komisijos atsakymą į III dalies pastabas.

AUDITO APIMTIS IR METODAS

16. Komisija pabrėžia, kad už prieglobsčio ir gražinimo procedūras yra atsakingos nacionalinės valdžios institucijos (žr. Komisijos atsakymą į III dalies pastabas).

PASTABOS

23. Komisija mano, kad, kiek tai sietina su Komisijos teikiama parama, įgyvendintos visos rekomendacijos. Likusias rekomendacijas turi įgyvendinti valstybės narės. Žr. Komisijos atsakymus į IV ir 25–27 dalių pastabas.

25. Komisija norėtų pabrėžti, kad Italijoje ir Graikijoje yra skirtumų, susijusių su tolesnėmis procedūromis pagal migrantų antplūdžio valdymo centrų koncepciją. Graikijos salose, kuriose veikia migrantų antplūdžio valdymo centrai, taikomi geografiniai apribojimai, kurie yra vienas iš pagrindinių aspektų įgyvendinant ES ir Turkijos pareiškimą, ir tai daro poveikį gyvenimo sąlygoms Graikijos migrantų antplūdžio valdymo centruose.

Komisija skyrė nemažai lėšų, kad būtų didinami pajėgumai, atnaujinama infrastruktūra ir gerinamos gyvenimo sąlygos (be kita ko, nelydimiems nepilnamečiams), taip pat ne kartą ragino sparčiau atlikti prieglobsčio procedūras, tvariai ir iš esmės didinti į Turkiją gražinamų asmenų skaičių ir tikslingiau naudoti esamas lėšas. Be to, Komisija skyrė ir toliau skirs visas lėšas, būtinas infrastruktūros ir Graikijos migrantų antplūdžio valdymo centrų atnaujinimo išlaidoms padengti, padeda iš salų į žemyninę dalį perkelti pažeidžiamus prašytojus, taip pat

didinti žemyninės dalies pajėgumus. Vis dėlto atsakomybė už prieglobsčio procedūros įgyvendinimą tenka ne Komisijai, o Graikijos valdžios institucijoms (žr. Komisijos atsakymą į III dalies pastabas).

1 langelis. Nelydimi nepilnamečiai Samo salos migrantų antplūdžio valdymo centre

Komisija pritaria Audito Rūmų vertinimui, susijusiam su nelydimų nepilnamečių padėtimi Samo saloje ir apskritai Graikijoje. Komisija yra skyrusi nemažai lėšų ir toliau teikia išteklius, kad būtų galima didinti Graikijos migrantų antplūdžio valdymo centrų pajėgumus ir gerinti nepilnamečių ir pažeidžiamų prašytojų gyvenimo sąlygas, pvz., įrengti ir išplėsti saugias zonas, pastogės vietas žemyninėje dalyje, priėmimo ir identifikavimo centruose (angl. RIC) atlikti priežiūros ir atnaujinimo darbus, aprūpinti visais būtiniais ne maisto produktais. Toliau tęsiamas Komisijos ir Graikijos valdžios institucijų dialogas, taip pat pastangos gerinti padėtį. Graikija Komisijai pateikė nelydimų nepilnamečių strategiją; ji šiuo metu atnaujinama. Atsakomybė už tvarios nelydimiems nepilnamečiams skirtos sistemos sukūrimą tenka ne Komisijai, o Graikijos valdžios institucijoms (žr. Komisijos atsakymą į III dalies pastabas).

27. Komisija primena, kad ji nėra kompetentinga koordinuoti paieškos ir gelbėjimo (angl. SAR) operacijų ar paskirti išlaipinimo uostų, tačiau ji daro viską, ką gali, kad paragintų valstybės nares laikytis humanizmo principo, o aktyviai koordinuojant šio principo įgyvendinimą padedama iš esmės keisti padėtį, siekiant palengvinti išlaipinimą ir surasti savanoriško išlaipintų migrantų paskirstymo būdų, itin daug dėmesio skiriant nepilnamečiams.

28. Atsižvelgdama į tai, kad atvykimui būdinga sezoniškumo tendencija, taip pat į būtinybę iš anksto strategiškai planuoti darbuotojų siuntimą, Komisija mano, kad agentūros, kiek leidžia jų įgaliojimai, turėtų kuo lanksčiau reaguoti į vietos poreikius. Vis dėlto, kaip aiškiai matyti iš kelių *ad hoc* išlaipinimo atvejų 2019 m. vasarą, net ir tais laikotarpiais, kai atvyksta nedaug migrantų, vis tiek reikia, kad agentūros nuolat ir reguliariai dirbtų vietoje. Be to, palyginti su 2016 m., kai į Italiją atvyko daugiausia migrantų, dabartinė Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) siunčiamų darbuotojų skaičių sumažino daugiau kaip perpus.

2 langelis. FRONTEX ekspertų siuntimas į Italijos migrantų antplūdžio valdymo centrus

Dėl nenuspėjamų migracijos srautų (kartu su jiems būdingu sezoniškumo aspektu) labai svarbu, kad migrantų antplūdžio valdymo centruose būtų dirbama nuolat, – tai matyti iš *ad hoc* perkėlimo atvejų po išlaipinimo 2019 m. Be to, labai sudėtinga perkelti ekspertus, kuriuos daugiausia skiria valstybės narės. Komisija palaiko lankstų požiūrį, pagal kurį derinamos nuolatinės ir mobilios grupės, galinčios suvaldyti išlaipinimą Italijos pietuose.

29. Komisija pritaria Audito Rūmų nuomonei ir pabrėžia, kad sprendimus dėl ekspertų siuntimo trukmės ir siunčiamų asmenų priima ekspertus skiriančios valstybės narės.

30. Žr. Komisijos atsakymą į 29 dalies pastabas.

31. Komisija pritaria šiam Audito Rūmų vertinimui.

32. Dėl 4 diagramoje pavaizduotų 1 kategorijos duomenų Komisija pabrėžia, kad šiuo metu sistemoje EURODAC skaičiuojami ne prašytojai, o prašymai. Be to, Komisija pažymi, kad šiuo atveju nurodyti visos ES duomenys, taigi jie apima visus atvykimo maršrutus ir visas valstybes nares. Todėl šių duomenų neatitikimus taip pat būtų galima paaiškinti, pavyzdžiui, tam tikrų valstybių narių vėlavimu perduoti pirštų atspaudus, kurį lemia įvairios priežastys, susijusios su, be kita ko, pirštų atspaudų ėmimo metodais.

33. Komisija pripažįsta, kad nuo 2015 m. iki 2016 m. kovo mėn. ES vyko aktyvus antrinis judėjimas, todėl Komisija pasiūlė nustatyti migrantų antplūdžio valdymo centrų koncepciją ir primygtinai paragino Italiją ir Graikiją, kaip vieną iš išankstinių perkėlimo sąlygų, parengti veiksmų gaires struktūrinėms problemoms spręsti.

34. Žr. Komisijos atsakymą į 32 dalies pastabas, susijusias su registracija ir pirštų atspaudų ėmimu Graikijoje ir Italijoje. Tai – atskiras klausimas, nesusijęs su perdavimų pagal Dublino reglamentą vykdymu.

36. Nurodyta viršutinė riba – iš pradžių 160 000 migrantų, paskui sumažinta iki 98 256 migrantų – buvo sudėtingų politinių derybų rezultatas; kaip nurodyta Tarybos sprendimų dėl perkėlimo konstatuojamosiose dalyse, ji nustatyta remiantis migracijos srautų prognozių, grindžiamų atvykimo tendencijomis, analize. Komisija atkreipia dėmesį į ypatingą ES ir Turkijos pareiškimo poveikį mažinant migracijos srautus – dėl jo pasikeitė visos atvykimo rytinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutu prognozės.

37. Komisija sutinka, kad aiškūs kriterijai, kuriais remiantis būtų galima greitai atlikti įvertinimą, buvo labai svarbūs skubaus perkėlimo mechanizmo veikimui užtikrinti. Kaip atskaitos tašku naudojantis prieglobsčio suteikimo lygio ES vidurkiu, kuris siekia 75 proc., nustatyti vienodi asmenų, kuriems gali reikėti tarptautinės apsaugos, atrankos kriterijai.

38. 96 proc. atvejų, kai priimančiosioms valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims pagal laikinus skubaus perkėlimo mechanizmus buvo pateikti prašymai dėl perkėlimo, atitinkami asmenys buvo veiksmingai perkelti.

39. Komisija pabrėžia, kad ši finansinė parama buvo skirta tik prieglobsčio prašytojams perkelti.

41. Komisija pažymi, kad 96 proc. atvejų, kai priimančiosioms valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims pagal skubaus perkėlimo mechanizmus buvo pateikti prašymai dėl perkėlimo, atitinkami asmenys buvo veiksmingai perkelti.

Komisija taip pat mano, kad Tarybos parengto mechanizmo veiksmingumas gali būti vertinamas tik atsižvelgiant į *galbūt reikalavimus atitinkančius* prieglobsčio prašytojus.

Tai reiškia, kad atsižvelgiama:

- i) ne į visus prieglobsčio prašytojus, o tik į tų šalių pilietybę turinčius prieglobsčio prašytojus, kurių vidutinis prieglobsčio suteikimo lygis ES yra ne mažesnis kaip 75 proc.;
- ii) ne į atvykstančių asmenų skaičių, o tik į prieglobsčio prašytojus, kuriuos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį faktiškai buvo galima užregistruoti Italijoje ir Graikijoje

(dauguma migrantų nenorėjo likti Graikijoje ir iš Graikijos tęsė savo kelionę toliau). Kai kurie prašytojai taip pat buvo perkelti pagal Dublino reglamentą¹. Galiausiai asmenims, į Graikiją atvykusiems įsigaliojus ES ir Turkijos pareiškimui, šis mechanizmas nebuvo taikomas.

Skubaus perkėlimo mechanizmai padėjo sėkmingai sumažinti Italijos ir Graikijos prieglobsčio sistemoms tenkantį spaudimą, atsirandantį dėl to, kad didelę dalį prašymų pateikia asmenys, kuriems akivaizdžiai reikia apsaugos (taigi ir ilgalaikį su integracija siejamą spaudimą).

42. Komisija norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad ataskaitinis laikotarpis, kurį buvo taikomi Sprendimai dėl perkėlimo², vėliau dėl ES ir Turkijos pareiškimo poveikio buvo praktiškai sutrumpintas. Kadangi Graikija buvo paramos, teikiamos pagal šį mechanizmą, gavėja, ji galėjo spręsti, kuriuos asmenis siūlyti perkelti, ir nusprendė neištraukti perkėlimo reikalavimus atitinkančių prašytojų, jeigu jie atvyko įsigaliojus ES ir Turkijos pareiškimui.

44. Komisija nurodo savo atsakymą į 41 dalies pastabas dėl mechanizmo veiksmingumo vertinimo, atsižvelgiant į Tarybos nustatytą 98 256 asmenų viršutinę ribą, nepaisant per ataskaitinį laikotarpį atvykusių asmenų skaičiaus.

Komisija pažymi, kad 96 proc. atvejų, kai priimančiosioms valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims buvo pateikti prašymai dėl perkėlimo, atitinkami asmenys buvo veiksmingai perkelti.

Šie mechanizmai dėl jų pobūdžio visada turėjo būti taikomi tik tiems prieglobsčio prašytojams, kuriems reikia tarptautinės apsaugos ir kurie atitinkamu laikotarpiu buvo Graikijoje ir Italijoje. Priėmus ES ir Turkijos pareiškimą, reikalavimus atitinkančių prieglobsčio prašytojų grupė labai sumažėjo.

45. Galutiniam perkeltų asmenų skaičiui įtakos turėjo daug veiksnių, įskaitant teigiamą ES ir Turkijos pareiškimo poveikį numatytam atvykstančiųjų skaičiui. Įsigaliojus ES ir Turkijos pareiškimui, prieglobsčio prašytojai turėjo likti Graikijoje, ir vienintelė jų galimybė persikelti į kitas ES šalis buvo perkėlimas. Masinė išankstinė registracija Graikijoje padėjo greičiau pasinaudoti prieglobsčio procedūra. Be šios registracijos perkėlimas būtų trukęs ilgiau, tačiau tai nebūtų turėję įtakos perkėlimo reikalavimus atitinkantiems prieglobsčio prašytojams ir galiausiai perkeltų asmenų skaičiui. Buvo perkelti beveik visi reikalavimus atitinkantys prieglobsčio prašytojai.

Atliekant masinę išankstinę registraciją paaiškėjo, kad tuo metu Graikijoje buvo gerokai mažiau asmenų ir kad didžioji dauguma jų buvo jau persikėlę į kitas valstybes nares.

Taip pat žr. Komisijos atsakymą į 48 dalies pastabas.

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija).

² 2015 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1523 ir 2015 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1601, kuriais Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje.

46. Daugelis migrantų norėjo patys pasirinkti kelionės tikslo šalį, ypač tuomet, kai jie dar galėjo išvykti iš Graikijos. Komisija pripažįsta, kad tuomet, kai atvykdavo tiek daug asmenų, buvo sudėtinga organizuoti informacijos teikimo procesą, tačiau ji nori pabrėžti, kad nuo 2016 m. kovo mėn. teikiama informacija buvo sistemingesnė ir tikslingesnė. Be to, informacijos teikimo procesas buvo patobulintas ir pritaikytas kiekvienai konkrečiai migrantų grupei, nes įgyvendinimo metu buvo nustatytos ir iš esmės pašalintos atitinkamos kliūtys.

47. Pradėjus taikyti šį mechanizmą, prisiimti perkėlimo įsipareigojimai faktiškai buvo didesni nei užregistruotų prašytojų skaičius. Todėl, pradėjus taikyti šį mechanizmą, nebuvo atgrasomojo veiksnio. Tuo metu, kai šiuo mechanizmu buvo naudojama labiausiai (2017 m. vasarą), prisiimti perkėlimo įsipareigojimai taip pat viršijo perkeltinų prašytojų skaičių.

48. Komisija mano, kad, vertinant laikinus skubaus perkėlimo mechanizmus, būtina aiškiai atskirti šiuos dalykus: i) mechanizmų struktūrą, dėl kurios Taryba priėmė politinius sprendimus, ir ii) mechanizmų įgyvendinimą – iš tikrųjų, šie mechanizmai įgyvendinti labai sėkmingai, nes iš viso perkelta 96 proc. reikalavimus atitinkančių asmenų; tai paaiškinta 2018 m. gegužės 16 d. Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo pažangos ataskaitoje.

3 langelis. Perkėlimo proceso vykdymo trūkumai

Buvo galima tikėtis, kad įgyvendinant visiškai naują sistemą, kurios paskirtis – teikti pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju, nebus išvengta su vykdymu susijusių kliūčių. Siekdama išspręsti daugumą su vykdymu susijusių klausimų, Komisija parengė Sprendimų įgyvendinimo protokolus, kuriuos patvirtino valstybės narės, ES agentūros ir tarptautinės organizacijos. Dėl to gerokai paspartėjo perkėlimas ir įgyvendinimas, taigi tuo metu, kai šiuo mechanizmu buvo naudojama labiausiai, per mėnesį buvo galima perkelti 3 000 asmenų (pradėjus įgyvendinti mechanizmą – 87 asmenis per mėnesį).

Dabar šiais protokolais *mutatis mutandis* naudojama vykdamas *ad hoc* savanorišką perkėlimą.

51 Komisija pažymi, kad tik keturios valstybės narės pranešė apie didelį besislapstančių asmenų skaičių. Didžioji dalis perkeltų prašytojų liko šalyje, į kurią buvo perkelti.

52. Komisija nuolat stebėjo, kaip įgyvendinamas šis mechanizmas, be kita ko, iki 2018 m. gegužės mėn. pateikė penkiolika perkėlimo Europos Sąjungoje ir perkėlimo į Europos Sąjungą ataskaitų, todėl nemano, kad reikia atlikti papildomus vertinimus.

Komisija norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad 7-oje diagramoje pateikiami tik keturių valstybių narių duomenys (ir kad Estijos duomenys taip pat apima į ES perkeltus asmenis).

58. Poreikiai keičiasi, ir dabar jie mažiau susiję su pirminio priėmimo pajėgumais. Vis dėlto skubūs poreikiai vis dar neišnyko, nes prieglobsčio sistemoms daromas didelis spaudimas. Norint patenkinti šiuos poreikius, reikia sukurti nuolatinio apgyvendinimo mechanizmus tais atvejais, kai jų nebuvo ar nepakako, parengti naujas ir sistemingas integracijos strategijas ir grąžinti daugiau asmenų. Pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju projektai šiose srityse visada įgyvendinami kaip veiksmai, kurių reikia imtis nedelsiant, nors ir jie padeda tobulinti valstybės narės sistemą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu; tai atitinka PMIF tikslus ir padeda užtikrinti skiriamo finansavimo tvarumą.

60. Komisija pasiūlė, kad įgyvendinant kitą daugiametę finansinę programą pagalba ekstremaliosios situacijos atveju būtų įtraukta į teminę priemonę, kuriai taikoma bendra būsimų fondų kontrolės ir stebėsenos sistema.

4 langelis. Projekto, kurio išdirbių ir rezultatų rodikliai nenustatyti, pavyzdys

Projekto EMAS-IT-1 atveju projekto vadovai laikėsi vertinimo komiteto pateiktų rekomendacijų, ir jos buvo perduotos Italijai. Rengiant šį projektą, kompetentingos Italijos valdžios institucijos ir Migracijos ir vidaus reikalų GD atstovai vietos lygmeniu aptarė galimybę nustatyti atitinkamus rodiklius, tačiau Italijos valdžios institucijos labai nenorėjo jų įtraukti.

Galiausiai buvo nuspręsta, kad svarbiau pasirašyti dotacijos susitarimą net nenustačius tinkamų išdirbių rodiklių, kad būtų užtikrinamas priemonės poveikis, net jeigu šio poveikio negalima tinkamai įvertinti.

Įgyvendinant projektą, stebėseną pirmiausia vykdoma peržiūrint pažangos ataskaitas. Taip Migracijos ir vidaus reikalų GD, paprašydamas pateikti tolesnius paaiškinimus ir aiškia informaciją apie veiklą, gali išspręsti atitinkamų rodiklių nebuvimo problemą. Pirmoji šio konkretaus projekto pažangos ataskaita buvo gauta 2019 m. gegužės mėn. Komisija, siekdama patikrinti projektų rezultatus ir poveikį, taip pat rengia stebėsenos vizitus.

Apskritai Komisija atidžiai prižiūrėjo, kaip faktiškai įgyvendinami projektai, be kita ko, rengdama veiklos patikrinimo vizitus.

61. Komisija palankiai vertina Audito Rūmų teiginį, kad pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju projektais nebuvo dubliuojamos nei nacionalinės programos, nei EASO ir FRONTEX teikiama parama.

62. Žr. Komisijos atsakymą į 58 dalies pastabas.

5 langelis. EMAS projektų perėjimas nuo reagavimo į ekstremaliąją situaciją prie ilgalaikės struktūrinės paramos

Kalbant apie projektą EMAS-GR-2, tuo metu, kai Komisija skyrė pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju, atsakinga institucija dar neveikė visapusiškai, todėl pagal nacionalinę programą nebuvo galima atlikti išankstinio finansavimo mokėjimų. Kadangi, siekiant padėti iš esmės sušvelninti krizę, nebuvo galima įgyvendinti nacionalinės programos, sprendimas skirti pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju buvo tinkamai pagrįstas.

Dėl projekto EMAS-IT-1 Komisija mano, kad buvo iškilusi neatidėliotina būtinybė (atsirado skubių ir konkrečių poreikių, kuriems patenkinti nebuvo numatyta jokių papildomų PMIF biudžeto išteklių). Remiantis 2017 m. atliktais nacionalinių programų laikotarpio vidurio vertinimus, 2015 m. pateiktomis Italijos ir Graikijos veiksmų gairėmis ir Komisijos rekomendacijomis Graikijai dėl asmenų perdavimo pagal Dublino reglamentą atnaujinimo, buvo nustatyti tam tikri skubūs ir konkretūs poreikiai, kuriems patenkinti nebuvo numatyta jokių papildomų PMIF biudžeto išteklių.

2017 m. lapkričio mėn. Italijos valdžios institucijos informavo Migracijos ir vidaus reikalų GD apie būtinybę prieglobsčio prašymus nagrinėjančiuose Italijos policijos imigracijos tarnybos skyriuose didinti įrangos pajėgumus ir vertimo žodžiu ir (arba) kultūrinio tarpininkavimo srities darbuotojų skaičių. Projekto pasiūlymas buvo pateiktas tik 2018 m. birželio mėn., kai darbą pradėjo naujoji vyriausybė, ir jis buvo išsamiai aptartas. Dėl šių veiksmų buvo vėluojama parengti ir užbaigti projekto EMAS-IT-1 paraišką dėl finansavimo. 2018 m. liepos mėn. ši paraiška buvo patvirtinta, o 2018 m. spalio mėn. buvo pasirašytas dotacijos susitarimas. Šiuo metu šis projektas įgyvendinamas. 2019 m. gegužės mėn. Migracijos ir vidaus reikalų GD buvo pateikta pirmoji pažangos ataskaita.

63. Struktūruotas mechanizmas ir pagal jį numatyti lėšų paskirstymo šalims būdai nepadės išspręsti problemos, kai poreikiai ekstremaliosios situacijos atveju viršija turimą biudžetą, nes šie poreikiai nuolat kinta.

Komisija mano, kad įdiegtų mechanizmų pakanka, kad valstybėms narėms būtų galima teisingai paskirstyti pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju. Komisija nuolat peržiūri poreikius, ypač pirmųjų su migrantų antplūdžiu susiduriančių valstybių narių poreikius.

Nepakankamo biudžeto problemą galima spręsti įvairiais būdais, pavyzdžiui, nustatant nacionalinės programos ar prašymų suteikti pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju prioritetus arba paprašant skirti daugiau lėšų.

64. Komisija norėtų pridurti, kad būsimuojuose DFP ji ketina nustatyti bendruosius pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju paskirstymo valstybėms narėms parametrus.

Europos Komisija tokius bendruosius parametrus ketina įtraukti į būsimas per kitą DFP vidaus reikalų fondų lėšomis įgyvendinamas teminės priemonės darbo programas. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad, Komisijos vertinimu, tokia metodika galės būti įdiegta 2021 m. viduryje.

6 langelis. PMIF EMAS projektų, kuriais nevisiškai pasiekti jų tikslai, pavyzdžiai

Dėl projekto EMAS-IT-3 Komisija norėtų pabrėžti, kad dar viena priežastis, dėl kurios specialiuose perkėlimui skirtuose priėmimo centruose, įsteigtuose įgyvendinant šį pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju projektą, apgyvendinta mažiau perkėlimo kandidatų, buvo tai, kad kai kuriuose iš šių specializuotų centrų buvo įkurdinti konkrečių poreikių turintys pažeidžiami prieglobsčio prašytojai, kurių dėl jų padėties nebuvo galima lengvai perkelti į kitus centrus, kad būtų atlaisvintos vietos perkėlimo kandidatams.

68. Daugiametis strateginis PMIF nacionalinių programų planavimas yra tinkamai struktūruotas. Būtų galima patobulinti mechanizmus, pagal kuriuos nacionalinę programą galima greičiau pritaikyti prie sparčiai kintančių poreikių, susijusių su migracijos modeliais ir vyriausybės priimtų politinių sprendimų poveikiu.

69. Žr. Komisijos atsakymą į 68 dalies pastabas.

71. Šie du projektai įgyvendinami pagal PMIF nacionalinę programą, todėl Komisija nedalyvavo nei jų atrankos procedūroje, nei rengiant susijusius dotacijų susitarimus, kuriuos Italijos už PMIF atsakinga institucija pasirašė su atitinkamais projektų naudos gavėjais. Šių

procedūrų metu galėjo būti nustatyti ir pašalinti bet kokie galimo geografinio dubliavimo atvejai.

72. Komisija norėtų pabrėžti, kad FRONTEX teikiama operatyvine parama valstybėms narėms ir PMIF nacionalinėmis programomis remiama tos pačios rūšies priverstinio gražinimo veikla, tačiau taip, kad šios priemonės viena kitą papildytų.

Turėdamos galimybę organizuoti PMIF nacionalinių programų lėšomis finansuojamas gražinimo operacijas, valstybės narės gali lanksčiai vykdyti gražinimo operacijas tais atvejais, kai ši agentūra negali suteikti paramos, arba tuomet, kai valstybės narės mano, kad agentūrai nebūtina dalyvauti.

73. Dėl šio vėlavimo Graikijoje priežasties žr. Komisijos atsakymą į 5 langelio pastabas.

76. Vis dėlto Komisija pabrėžia, kad 2016 m. spalio 3 d. buvo priimtas Deleguotasis reglamentas (ES) 2017/207, kuriuo nustatoma bendra stebėsenos ir vertinimo sistema (BSVS). Jame pateikti su abiem fondais susiję vertinimo klausimai, taip pat bendri rezultatų ir poveikio rodikliai. Svarbu pažymėti, kad konkretaus fondo teisiniu pagrindu jau nustatyti bendri konkrečių tikslų vertinimo rodikliai, todėl nuo pat pradžių buvo galima naudotis atitinkama sistema, ir ją naudojamosi nacionalinių programų veiksmingumui stebėti, šiuo tikslu teikiant metines įgyvendinimo ataskaitas.

77. Kalbant apie nacionalinių programų rezultatų ir poveikio rodiklius, taip pat bendruosius rodiklius, jų nustatyta pradinė vertė buvo lygi nuliui, nes šios programos buvo laikomos naujomis, kad būtų galima atskirai įvertinti fondo indėlį.

Nustatyti tikslus buvo leista valstybėms narėms, kad būtų atsižvelgiama į šalies padėtį.

78. Komisija yra pasiūliusi, kad įgyvendinant kitą DFP pagalba ekstremaliosios situacijos atveju būtų įtraukta į teminę priemonę ir kad jai būtų taikoma bendra būsimų fondų kontrolės ir stebėsenos sistema.

Remiantis Komisijos pasiūlymu, veiksmingumo sistema bus peržiūrėta ir į ją bus įtraukti tiek išdirbių, tiek rezultatų rodikliai. Bus nustatyti išdirbių rodiklių orientyrai, taip pat išdirbių ir rezultatų rodiklių tikslai. Tai pasakytina apie visus pasidalijamojo valdymo srities fondus, kuriems taikomas Bendrųjų nuostatų reglamentas. Tik išdirbių rodiklių pradinė vertė gali būti lygi nuliui. Pagalba ekstremaliosios situacijos atveju gali būti teikiama taikant bet kurį valdymo metodą. Jei pagalba ekstremaliosios situacijos atveju teikiama pagal tiesioginio valdymo metodą, taip pat bus naudojama ši stebėsenos sistema.

79. Siekdama pašalinti Reglamento (EB) Nr. 862/2007 trūkumus, Komisija 2018 m. gegužės mėn. pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti šį reglamentą. Juo buvo siekiama patenkinti poreikį turėti išsamesnių, dažniau ir laiku teikiamų statistinių duomenų apie prieglobstį ir valdomą migraciją, visų pirma apie nelydimus nepilnamečius ir gražinimą. Nors 2019 m. sausio 31 d. vykusio trišalio dialogo metu buvo pasiektas politinis susitarimas, Nuolatinių atstovų komitetas nepatvirtino šio kompromiso. Kai kurios valstybės narės nenorėjo pritarti šiam kompromisui teigdamos, kad juo vis tiek būtų užkraunama didelė papildoma našta. 2019 m. balandžio 16 d. Europos Parlamentas per pirmąjį svarstymą priėmė savo pranešimą.

Derybos su naujuoju Europos Parlamentu ir Taryba turėtų būti atnaujintos antrąjį šių metų pusmetį.

80. Siekiant sumažinti valstybėms narėms tenkančią papildomą našą, Komisijos pasiūlyme (COM(2018) 307 *final*) daugiausia dėmesio skiriama svarbiausiems būtiniams patobulinimams. Siūlomi pakeitimai iš esmės grindžiami jau daugumos nacionalinių valdžios institucijų savanoriškai renkamais ir kartu su jomis rengiamais duomenimis.

81. Vis dėlto Eurostatas renka mėnesinius duomenis apie neišnagrinėtus prieglobsčio prašymus. Tai apima asmenų, kurių prašymai vis dar nagrinėjami visose administracinės ir (arba) teisminės procedūros instancijose, skaičių.

EASO kiekvieną mėnesį praneša, kiek atvejų nagrinėjama pirmojoje instancijoje, duomenis suskirstydamas pagal nagrinėjimo trukmę (trumpiau nei 6 mėnesiai ir ilgiau kaip 6 mėnesiai). Duomenų rinkimo procesas tobulinamas pasitelkiant Išankstinio įspėjimo ir parengties sistemą, kurioje duomenys renkami iš valstybių narių.

82. Žr. Komisijos atsakymą į 80 dalies pastabas.

87. Rengiant PMIF nacionalines programas (palaikant politinį dialogą) ir jas tvirtinant, taip pat peržiūrint, Migracijos ir vidaus reikalų GD taikoma vidaus konsultacijų procedūra. Pagal šią procedūrą numatyta, kad, be kita ko, palaikant politinį dialogą ir tvirtinant programas, dalyvauja politikos skyriai, taip pat atsakingi už ryšius su agentūromis, ir su jais konsultuojamasi. Be to, kiek tai sietina su 2019 m. operacijoms Graikijoje ir Italijoje, Migracijos ir vidaus reikalų GD pateikė EASO išsamius klausimus, siekdamas užtikrinti, be kita ko, atitinkamų priemonių ir PMIF išteklių tarpusavio papildomumą. Galiausiai, siekiant geriau koordinuoti veiklą Graikijoje, EASO buvo pakviestas dalyvauti Atėnuose kas mėnesį vykstančiuose 2019 m. Finansinio plano iniciatyvinio komiteto posėdžiuose, kuriuose taip pat nagrinėjamas nacionalinės programos įgyvendinimo klausimas.

Be to, Komisija taip pat vertina agentūrų veiklos planus, kad būtų išvengta bet kokio EMAS arba konkrečių priemonių, įgyvendinamų pagal nacionalines programas, dubliavimo.

89. Komisija norėtų patikslinti, kad EASO operacijomis Graikijoje siekiama dviejų tikslų: remti struktūrines reformas, siekiant sukurti patikimą, tvirtą ir krizėms atsparią sistemą, ir teikti paramą veiklai, pvz., valstybėms narėms vadovaujant, atlikti pagrindines užduotis pagal ES struktūrinę migracijos valdymo rėmimo sistemą, remiantis pagrindiniu solidarumo principu (kaip teigiama pasiūlyme dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros). Akivaizdu, kad šiuo metu per anksti svarstyti EASO pasitraukimo iš Graikijos galimybę, turint omenyje padėtį šioje pirmojoje su migrantų antplūdžiu susiduriančioje valstybėje narėje. Vis dėlto į EASO veiklos planus įtrauktos tolesnio gebėjimų stiprinimo priemonės, kuriomis siekiama didinti Graikijos valdžios institucijų atsakomybę ir stiprinti jų gebėjimus.

92. Komisija pritaria šiam Audito Rūmų vertinimui ir primena, kad ji nuolat ragina valstybes nares skirti ekspertus.

7 langelis. Su veikla susiję sunkumai, darantys įtaką EASO paramai, teikiamai Graikijos salose vykdomoms prieglobsčio procedūroms

Komisija sutinka su Audito Rūmų pateiktu bendru atitinkamo laikotarpio įvertinimu, kuris atitinka rekomendacijas, išdėstytas jos reguliariai teikiamose Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo ataskaitose. Komisija ne kartą yra išreiškusi būtinybę vadovautis vienodesniu požiūriu į pažeidžiamumo vertinimus, todėl: i) 2018 m. buvo parengtas naujas šablonas ir vadovas; ii) Graikija 2019 m. balandžio mėn. pateikė instrukcijas šiuo klausimu; iii) 2019 m. birželio mėn. EASO ir Graikijos prieglobsčio tarnyba susitarė iš dalies pakeisti bendras standartines veiklos procedūras (SVP) ir darbo eigą.

96. Nors tai, kad FRONTEX teikiama parama grąžinimui ir PMIF nacionalinėmis programomis remiama tos pačios rūšies priverstinio grąžinimo veikla, yra tiesa, šios priemonės viena kitą papildo. Ši sistema buvo sukurta taip, kad būtų užtikrinamas lankstumas, leidžiantis valstybėms narėms pasirinkti tinkamiausią sistemą ir kad, laikantis ES veiksmingo grąžinimo politikos, būtų grąžinama daugiau asmenų.

Turėdamos galimybę organizuoti PMIF nacionalinių programų lėšomis finansuojamas grąžinimo operacijas, valstybės narės gali lanksčiai vykdyti grąžinimo operacijas tais atvejais, kai FRONTEX negali suteikti paramos.

FRONTEX visapusiškai išnaudos savo galimybes teikti pagalbą vykdant su grąžinimu susijusią veiklą, lanksčiai naudodamasi turimomis ES finansinėmis priemonėmis ir jas vieną kita papildydama.

FRONTEX teikiant didesnę paramą, valstybės narės turimas iš PMIF skiriamas lėšas gali nukreipti kitiems svarbiems poreikiams tenkinti.

97. Žr. Komisijos atsakymą į 87 dalies pastabas – FRONTEX taikomos panašios procedūros.

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad rengiant PMIF grąžinimo veiksmus konsultuojamasi su FRONTEX.

Rengiant PMIF nacionalines programas (palaikant politinį dialogą) ir jas tvirtinant, taip pat peržiūrint, Migracijos ir vidaus reikalų GD taikoma vidaus konsultacijų procedūra. Pagal šią procedūrą numatyta, kad, be kita ko, palaikant politinį dialogą ir tvirtinant programas, dalyvauja politikos skyriai, taip pat atsakingi už ryšius su agentūromis, ir su jais konsultuojamasi.

Be to, valstybė narė turi būti įdiegusi tinkamus mechanizmus, kuriais užtikrinamas įvairių finansavimo priemonių ir šaltinių tarpusavio papildomumas. Graikijos atveju Graikijos policija yra ir PMIF, ir FRONTEX priemonių naudotoja, ir ji turi koordinuoti papildomą abiem priemonėmis teikiamą paramą.

105. Komisija pritaria šiam Audito Rūmų vertinimui ir atkreipia dėmesį į tai, kad ji ne kartą yra prašiusi Graikijos vadovautis strategiškesniu požiūriu į prieglobstį ir apskritai į migracijos valdymą, pasinaudojant visomis ES ir nacionalinės teisės teikiamomis galimybėmis. Be to, Komisija, pasitelkdama EMAS, toliau teikia paramą Graikijos prieglobsčio tarnybai.

9 langelis. Darbo erdvės trūkumas Graikijos prieglobsčio tarnyboje

Komisija pažymi, kad yra ir kitų galimybių (pvz., dirbti dviem pamainomis ir didinti našumą vadovaujantis strategiškesniu požiūriu). Komisija norėtų pabrėžti, kad ji, pasitelkdama EMAS, ir toliau teikia paramą Graikijos prieglobsčio tarnybai, be kita ko, paprašė Graikijos prieglobsčio tarnybos, bendradarbiaujant su EASO, parengti ir pristatyti planą, kaip per ateinančius porą metų gerokai sumažinti neišnagrinėtų atvejų skaičių.

107 Komisija pažymi, kad pagal galiojančią ES teisę pagrindinė atsakomybė už prieglobsčio prašymų nagrinėjimą tenka pirmajai atvykimo ES valstybei; todėl EASO ir Komisija padidino Graikijai teikiamą paramą, įskaitant finansinę paramą, paramą veiklai ir techninę paramą.

108. Komisija pažymi, kad prieglobsčio procedūroms Graikijos salose paremti ji skyrė daug lėšų.

10 langelis. Pagreitintos pasienio procedūros efektyvumui įtaką darantys veiksniai

Komisija pažymi, kad ji skyrė lėšų gydytojų skyrimui į visus salose esančius migrantų antplūdžio valdymo centrus.

114. Komisija pažymi, kad EASO ir Graikijos prieglobsčio tarnyba, siekdami įdiegti veiksmingesnę pažeidžiamumo vertinimų atlikimo sistemą, neseniai pakeitė standartines veiklos procedūras.

135. Pagal Direktyvą 2001/40/EB nuo 2001 m. nacionalinės valdžios institucijos gali tarpusavyje pripažinti kitos valstybės narės priimtą sprendimą dėl grąžinimo. Vis dėlto trūksta priemonių keitimuisi informacija apie priimtus sprendimus dėl grąžinimo užtikrinti, todėl šią galimybę sudėtinga įgyvendinti praktiškai.

2018 m. lapkričio 28 d. Reglamentas (ES) 2018/1860 dėl Šengeno informacinės sistemos naudojimo neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui padės lengviau praktiškai taikyti taisykles dėl sprendimų dėl grąžinimo tarpusavio pripažinimo.

Šis reglamentas įsigaliojo 2018 m. gruodžio mėn. ir bus taikomas tuomet, kai bus užbaigti būtini techniniai veiksmai. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 28 d. Komisija priims sprendimą ir juo nustatys SIS veikimo pradžios datą.

142. Komisija pažymi, kad Graikijoje nuo 2019 m. rugsėjo mėn. pagal PMIF nacionalines programas įgyvendinama nauja trejų metų trukmės remiamo savanoriško grįžimo ir reintegracijos programa.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

146. Didelė ES finansinė parama ir parama veiklai, kurią teikia Komisija ir atitinkamos ES agentūros, padeda iš esmės gerinti padėtį. Be šios paramos padėtis pirmosiose su migrantų antplūdžiu susiduriančiose šalyse, ypač Italijoje ir Graikijoje, iš esmės būtų buvusi dar sudėtingesnė. Vertinant šią ES paramą taip pat reikėtų nepamiršti, kad galutinę teisinę ir politinę atsakomybę už migracijos srautų valdymą savo teritorijoje prisiėmė tik Italijos ir Graikijos valdžios institucijos. Nei Komisija, nei ES agentūros valstybėse narėse neturi įstatymų vykdomosios valdžios ir negalėjo pakeisti Graikijos arba Italijos valdžios institucijų,

šioms vykdant savo pareigas ir šalinant nacionalinių prieglobsčio ar grąžinimo procedūrų trūkumus.

147. Žr. Komisijos atsakymą į 23 dalies pastabas.

148. Komisija pakartoja, kad šias rekomendacijas turi įgyvendinti valstybės narės. Sprendimus dėl ekspertų siuntimo trukmės ir siunčiamų asmenų priima ekspertus skiriančios valstybės narės pagal taikomus teisės aktus.

Kalbant apie FRONTEX skiriamus darbuotojus, Komisija norėtų pabrėžti, kad dėl nenuspėjamų migracijos srautų (kartu su jiems būdingu sezoniškumo aspektu) labai svarbu, kad migrantų antplūdžio valdymo centruose būtų dirbama nuolat, – tai matyti iš *ad hoc* perkėlimo atvejų po išlaipinimo 2019 m. Be to, labai sudėtinga perkelti ekspertus, kuriuos daugiausia skiria valstybės narės. Komisija palaiko lankstų požiūrį, pagal kurį derinamos nuolatinės ir mobilios grupės, galinčios suvaldyti išlaipinimą Italijos pietuose.

150. Žr. Komisijos atsakymus į 36, 41, 44 ir 48 dalių pastabas.

Komisija norėtų pabrėžti, kad laikini skubaus perkėlimo mechanizmai įgyvendinami labai sėkmingai.

Jų paskirtis visada buvo iš Graikijos ir Italijos perkelti tik nedaug prieglobsčio prašytojų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, palyginti su bendru į šias valstybes neres atvykstančių asmenų skaičiumi, kurio didžiąją dalį, visų pirma Italijoje, sudarė perkėlimo reikalavimų neatitinkančių šalių pilietybę turintys migrantai.

151. Žr. Komisijos atsakymą į 48 ir 150 dalių pastabas.

152. Savo 2018 m. gegužės 16 d. Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo pažangos ataskaitoje Komisija pažymi, kad veiksmingai perkelta 96 proc. perkėlimo reikalavimus atitinkančių asmenų (t. y. prieglobsčio prašytojų, atvykusių iš vienos iš perkėlimo reikalavimus atitinkančių šalių, užregistruotų ir nekeliančių grėsmės viešajai tvarkai ar nacionaliniam saugumui, už kuriuos buvo atsakinga Italija arba Graikija). Asmenų, kurių prašymai buvo atmesti dėl su viešąja tvarka ar nacionaliniu saugumu susijusių priežasčių, negalima įtraukti į šį skaičių, nes jie faktiškai neatitiko Sprendimuose nustatytų tinkamumo kriterijų.

Komisija konkrečiai nestebi padėties valstybėse narėse, į kurias perkeliama.

1 rekomendacija. Pasimokyti iš klaidų ateityje rengiant bet kokią galimą savanorišką skubaus perkėlimo mechanizmą

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

153. Komisija yra pasiūliusi, kad įgyvendinant kitą DFP pagalba ekstremaliosios situacijos atveju būtų įtraukta į teminę priemonę, kuriai taikoma bendra būsimų fondų kontrolės ir stebėsenos sistema.

154. Tuo metu, kai buvo atliekamas šis auditas, du EMAS projektai dar buvo įgyvendinami.

155. Daugiametis strateginis PMIF nacionalinių programų planavimas yra tinkamai struktūruotas. Būtų galima patobulinti mechanizmus, pagal kuriuos nacionalines programas galima greičiau pritaikyti prie sparčiai kintančių poreikių, susijusių su migracijos modeliais ir vyriausybės priimtų politinių sprendimų poveikiu.

Nuo 2017 m., atliekant visapusiškus poreikių vertinimus ir planuojant finansavimą, Komisija bendradarbiauja su Graikija. Graikijos valdžios institucijos pateikia metinį Finansinį planą, kuris reguliariai stebimas ir peržiūrimas iniciatyviniuose komitetuose, jų posėdžiuose dalyvaujant atitinkamų Graikijos ministerijų, Europos Komisijos ir EASO atstovams (taip pat žr. Komisijos atsakymą į 68 dalies pastabas).

157. 2016 m. spalio 3 d. buvo priimtas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/207, kuriuo nustatoma bendra stebėsenos ir vertinimo sistema (BSVS). Jame pateikti su abiem fondais susiję vertinimo klausimai, taip pat bendri rezultatų ir poveikio rodikliai. Svarbu pažymėti, kad konkretaus fondo teisiniu pagrindu jau nustatyti bendri konkrečių tikslų vertinimo rodikliai, todėl nuo pat pradžių buvo galima naudotis atitinkama sistema.

2 rekomendacija. Stiprinti PMIF pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju ir nacionalinių programų valdymą

a) Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija ketina būsimojoje DFP nustatyti bendruosius pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju paskirstymo valstybėms narėms parametrus.

Tokius bendruosius parametrus Komisija ketina įtraukti į būsimas per kitą DFP vidaus reikalų fondų lėšomis įgyvendinamas teminės priemonės darbo programas.

b) Pirma įtrauka. Komisija pritaria šiai rekomendacijai ir toliau dės visas įmanomas pastangas reikalaujama, kad įgyvendinimo partneriai ir valstybės narės į kiekvieną prašymą skirti pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju įtrauktų RACER (svarbius, priimtinius, patikimus, paprastus ir griežtus) rodiklius, kuriais būtų nustatyti atitinkami tikslai ir pagrindinės kryptys. Vis dėlto visada bus atvejų, kai rodikliams apibrėžti prireiks ilgų svarstymų arba kai numatyti tikslus arba įvertinti pagrindines kryptis bus pernelyg sudėtinga. Tokiais atvejais Komisijai dėl skubos skirti finansinę paramą vis tiek gali tekti susitaikyti su padėtimi, kad nenustatyti išsamūs rodikliai arba neapibrėžti tikslai. Siekdama sumažinti tokios padėties padarinius, Komisija toliau atidžiai stebės projektus, kad padėtų valstybėms narėms iš esmės kuo labiau padidinti faktinius išdirbius ir rezultatus.

Todėl Komisija nenustos teikti dotacijų EMAS projektams vien dėl to, kad trūksta atitinkamų rodiklių, nes ji, siekdama užtikrinti, kad būtų iš esmės pasiekiami išdirbiai, taip pat remiasi stabilia stebėsenos ir kontrolės sistema.

b) Antra įtrauka. Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Tai bus padaryta atliekant *ex post* vertinimą, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 514/2014.

b) Trečia įtrauka. Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Ji į PMIF pasiūlymą jau įtraukė 2021–2027 m. laikotarpiu įgyvendinamoms nacionalinėms programoms ir teikiamai pagalba

ekstremaliosios situacijos atveju taikytinus išdirbių ir rezultatų rodiklius, įskaitant pagrindines kryptis ir tikslus.

c) Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Kalbant apie EASO 2020 m. veiklos planus, skirtus Graikijai ir Italijai, jau 2019 m. birželio mėn. buvo pradėtos Migracijos ir vidaus reikalų GD ir EASO diskusijos, siekiant užtikrinti sąveiką su pagal nacionalines programas ir EMAS įgyvendinamomis ir planuojamomis įgyvendinti priemonėmis. Be to, kiek tai sietina su Italija, EASO metiniai veiklos planai rengiami EASO glaudžiai bendradarbiaujant su tuo pačiu Italijos vidaus reikalų ministerijos departamentu, kuris prižiūri Italijos už PMIF atsakingą instituciją; taip palengvinama sąveika su nacionalinėmis programomis.

159. Žr. Komisijos atsakymą į 7 langelio pastabas, o dėl nacionalinių ekspertų siuntimo – atsakymus į 29–30 dalių pastabas.

160. FRONTEX teikiama parama grąžinimui ir PMIF nacionalinėmis programomis remiama tos pačios rūšies priverstinio grąžinimo veikla, tačiau taip, kad šios priemonės viena kitą papildytų. Turėdamos galimybę organizuoti PMIF nacionalinių programų lėšomis finansuojamas grąžinimo operacijas, valstybės narės gali lanksčiai vykdyti grąžinimo operacijas tais atvejais, kai ši agentūra negali suteikti paramos.

5 rekomendacija. Stiprinti nacionalinių prieglobsčio sistemų valdymą

a) Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi padėti Graikijos valdžios institucijoms mažinti pirmosios instancijos lygmeniu neišnagrinėtų prašymų skaičių.

Komisija pabrėžia, kad: i) Graikijos valdžios institucijos turi išspręsti keletą klausimų, kad Komisija ir EASO galėtų didinti Graikijos prieglobsčio tarnybai teikiamą paramą (žr. 7 langelį), ir ii) priimti sprendimus dėl prieglobsčio prašymų (t. y. faktiškai sumažinti neišnagrinėtų prašymų skaičių) yra viena iš valstybės narės kompetencijos sričių.

b) Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi padėti Graikijoje apeliacinius skundus nagrinėjančioms institucijoms.

Komisija pabrėžia, kad: i) teisės sistemos organizavimas Graikijoje priskiriamas nacionalinių valdžios institucijų kompetencijos sričiai ir ii) EASO jau teikia paramą apeliacinius skundus nagrinėjančioms institucijoms paskirdamas pranešėjus (kurie nedalyvauja priimančiais sprendimais).

c) Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Komisija pabrėžia, kad galimybės įgyvendinti šią rekomendaciją priklauso nuo tam tikrų šiuo metu vykdomų teisėkūros procedūrų galutinių rezultatų. Šios procedūros susijusios su priemonėmis, dėl kurių šiuo metu vyksta tarpinstitucinės derybos, t. y. 2018 m. Komisijos pasiūlymu iš dalies pakeisti 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos (COM(2018) 307 *final*) ir Komisijos pasiūlymu dėl Reglamento dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (COM(2018) 633 *final*).

6 rekomendacija. Remti tolesnes nacionalines grąžinimo procedūras

a) Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija yra visapusiškai įsipareigojusi toliau padėti Graikijos ir Italijos valdžios institucijoms šalinti mažo grąžinamų asmenų skaičiaus priežastis. Komisija jau taiko jai pagal suteiktus įgaliojimus prieinamas priemones, kurias turi įgyvendinti Graikijos ir Italijos valdžios institucijos.

b) Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija, palaikydama visapusiškos partnerystės ryšius su trečiosiomis šalimis, sieks veiksmingai ir nuosekliai naudotis savo politika ir priemonėmis, siekdama stiprinti bendradarbiavimą grąžinimo ir readmisijos srityje, taip pat stengsis didinti trečiosioms šalims daromą įtaką. 2020 m. vasario mėn. įsigalios naujasis Vizų kodeksas; į jį įtraukta konkreti nuostata, kuria suteikiama galimybė ES nepriklausančių šalių, kurios nebendradarbiauja readmisijos srityje, piliečiams nustatyti vizų apribojimus.

Be to, vykstant deryboms dėl sistemos, taikytinos nustojus galioti Kotonu susitarimui, valstybės narės yra įpareigojusios Komisiją užtikrinti, kad į būsimąjį susitarimą būtų įtrauktos konkretnės nuostatos dėl readmisijos.

c) Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

d) Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija pabrėžia, kad už duomenų rinkimą pirmiausia atsakingos valstybės narės.